

Ploem, Hatt en Stegenga: hofkunstenars

In het Proveniershof wonen drie hofkunstenars: Maurice Ploem, Leonore Hatt en Dick Stegenga. Komt ze zien tijdens de Vijfhoek Kunstroute en neem gerust een zak geld mee. U zult spijt hebben als u met lege handen weggaat.

'Het is wat een gek ervoor geeft', zei Anton Heyber wel eens als hij een doek met een bezem had 'gedaan'. En Karel Appel zei: 'Ik doe maar wat'. Kunst is een groot woord en dient gerelativeerd te worden, zeker als er veel geld mee gemoeid is, toch? Kunst is vooral een waarachtige behoefte. Zo maakt drukker Dick, zoals hij zelf zegt, als experiment 'suggestieven' met de kleuren van de vier drukgangen: magenta, geel, cyaan en zwart. Hij zal ook materiaal van het drukproces van de Kunstroute-affiche tentoonstellen. Stegenga hangt thuis op één hoog, samen met de in Parijs wonende Fulbert Kodogoli.

Het beeldend werk van Ploem is na een expositie in de Grote of St. Bavo-kerk net terug in zijn eigen galerie de Provenier. Zijn werk gaat over de zoektocht naar beelden achter de dagelijkse werkelijkheid waarin de schoonheid én de gruwel van het leven samenvallen.

Als twee kanten van een medaille. Hatt hangt met haar schilderijen, o.a. fanta-

sierijke wezens voorzien van een vlagje erotisch, in de Choc Studio op het Soppia-plein. Overigens is zij daar niet alleen: van Hans de Bruin is er keramiek en glas te zien en van Peter Koppejan eigenwijze meubels.

Kijk ook op
www.vijfhoekkunstroute.nl
www.galeriedeprovenier.nl
www.prov.nl

Twee uitersten: het ene hofje raakte eind 2010 in één klap het hele regentenbestuur kwijt, het andere hofje staat van 13 t/m 15 mei drie dagen in het teken van kunst. Er kwam geen rijdende rechter aan te pas, in het conflict met de Lutherse kerk hielden de regenten van het Lutherse hofje de eer aan zichzelf. Het Proveniershof is het hart van de zesde Vijfhoek Kunstroute.

foto: Frank Gruben

Kunst brengt mensen samen, mår: in de kunst ligt de waarheid ook niet altijd in het midden.

Overigens, ook de Hofjeskrant doet mee met de Kunstroute. Het thema 'Uitgelicht' krijgt gestalte in een foto-expositie, onder de noemer 'Hofbe-woonsters uitgelicht', te zien in de tent in het Proveniershof.

Willem Brand

Bestuur Lutherse hofje treedt af

In het Lutherse hofje ligt een steen, die de Stichting Geveltekens Vereniging Haerlem graag een plekje aan een muur wil geven. Liggend zal de af-takeling volgens Martin Busker een stuk sneller gaan. Eind december is het be-stuur op dominee Van Kammen, lid na-

mens de kerkenraad, na afgetreden. De Hofjeskrant gaat ervan uit dat er geen enkel verband bestaat tussen de (aflo-pende) staat van de steen en de toe-komst van het hofje. Over de bestuurs-wisseling en het verschil van mening met de kerkenraad meer op pagina 4.

'Belletje trekken' op 1 april

In 2010 was er plots een bijzondere vogel gesig-naleerd in het Frans Loenenhofje en vroeg regent Wil van Schaik of de bewoonsters bezwaar had-den om vogelaars de hele dag op zolder te hebben. Dit jaar ontvingen de be-

woonsters van hofje in den Groenen Tuyn een schrij-ven van beheerder Peter Grajer. In verband met het Museumweekend zou iede-re woning worden voorzien van een ouderwetse trek-bel. 'De gewone bel blijft in werking' stond er bijna

verontschuldigd. Wie be-zwaar maakte, kon bellen naar kantoor. Toevallig werden de bewoonsters in beide hofjes op 30 maart schriftelijk op de hoogte gebracht en zou de uitvoe-ring twee dagen later, dus op 1 april, plaatsvinden...

Hofjesschilderijen op herhaling

Het thema 'hofjesschilderijen' in Hofjeskrant 12 leverde zulke aardige reacties op, dat we er in dit nummer een vervolg aan geven.

Van mevrouw Hannie Sluiter krijgt de redactie een telefoontje: zij heeft een pen-tekening van het hofje van Heythuisen in

huis, door haar voor één euro op een rom-melmarkt gekocht. Het blijkt te zijn ge-maakt door ene N. Van Roden.

Na een zoektocht op internet komt de redactie in contact met zijn dochter Marja Hubbers-van Roden. Op pagina vier staat haar verhaal over haar vader, en ook die van Hannie Sluiter en Hanny Vooges.

EXPOSITIE Hofjeskrant in Provenierstuin

'Hofbewoonsters Uitgelicht'

Het idee om met een expositie aan de Vijfhoek Kunstroute mee te doen is ontstaan toen ik een aantal foto's van Frank Gruben onder ogen kreeg. Karaktervolle gezichten van mensen in hun eigen omgeving. Bovendien prachtig uitgelicht. Ik heb toen regentes lesje Vermeulen van het hofje van Codde en Van Beresteyn benaderd. Zij is altijd in voor iets nieuws én een leuke bijkomstigheid, het hofje viert dit jaar zijn 400-jarig jubileum.

De twee dagen die ik met Frank en tien bewoonsters van het hofje heb opgetrokken, zijn mij dierbaar. Je valt tijdens de gesprekken van de ene verbazing in de andere.

De openheid en de positieve houding, de verschillen in persoonlijkheid en de manieren van

uitdrukken, de totaal andere wereld waarin je terecht komt bij de verhalen over hun jeugd.. Kortom, de strijd die leven heet. In het volgende nummer, speciaal gewijd aan het hofje van Codde en Van Beresteyn, kunt u de verhalen, elk voorzien van een interieurfoto, lezen.

Op deze pagina de tien portretten die Frank Gruben óók maakte. Tijdens de Vijfhoek Kunstroute op 13, 14 en 15 mei krijgt u in de tent in de Provenierstuin een voorproefje op de interieurfoto's.

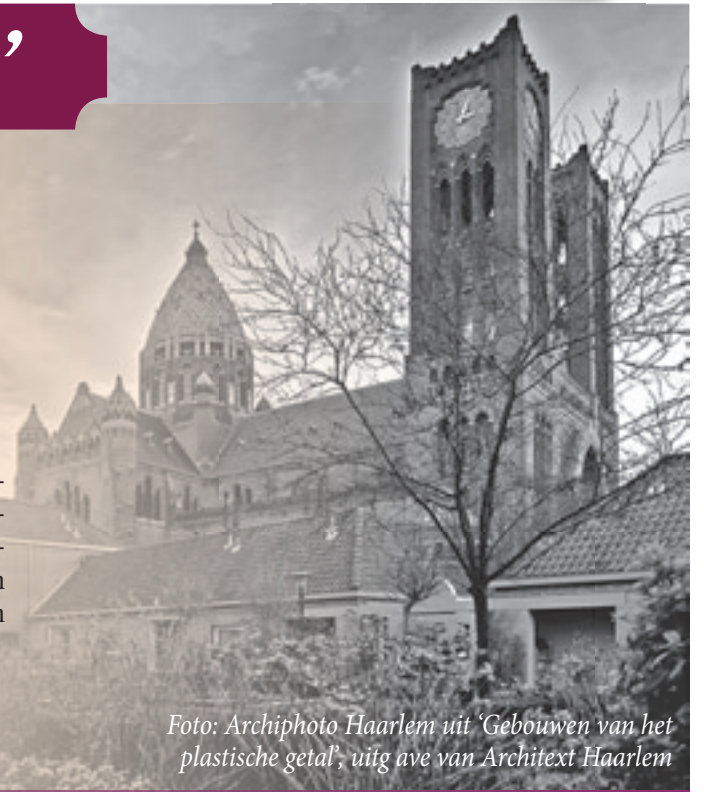

Foto: Archiphoto Haarlem uit 'Gebouwen van het plastische getal', uitg ave van Architext Haarlem

Corrie

Ancilla

Ans

Carla

Het hofje
van
Codde en
Van
Beresteyn

Gina

Joke

Roos

Tiny

An

Lenie

Zesde Vijfhoek Kunstroute Uitgelicht en ingelijst

'Uitgelicht' is het thema tijdens de zesde editie van de Vijfhoek Kunstroute. De opening op vrijdag 13 mei 19.00 uur geschiedt op een vehikel dat als lichtend voorbeeld kan dienen in een tijd van energietekort. Kunst als motor van het leven, de verlichte fiets als metafoor van een radioactief vrije hemel boven Haarlem.

Al zes jaar brengt een groepje kunstenaars onder de noemer van de Vijfhoek Kunstroute muzikanten, kunstenaars en ander creatief gespuis uit Haarlem samen. Om met elkaar het leven en de kunst van het schone te vieren. Eigenlijk wordt met de driedaagse happening ook de wijk tentoongesteld. Het thema 'uitgelicht' dit jaar sluit daar mooi op aan. Medeorganisator en kunstenaar Gijsbert Lameijer: „Ja, je kunt het straatbeeld in de Vijfhoek als uitgangspunt nemen. Dat was ook ons eerste idee. Door een ding of plek in te kaderen, licht je een plek uit. Een

voorbeeld is de scooter in het Proveniershof, die daar antiek staat te pronken. En met een stuk tape scheppen muzikanten een podium. Dichters hebben het papier als kader.”

In de Vijfhoek zijn er behalve de 'toevallige' straatuitingen (muziek, graffiti) zo'n dertig ruimtes waar kunstenaars hun werk uitlichten. Van een aantal 'uitgelichte' kunstenaars staat of hangt werk in de tent in het Proveniershof, wel of niet ingelijst. En wat zo heerlijk is, bezoekers kunnen op eigen kracht - lopend of fietsend - hun weg vinden.

'Landschappen van de ziel' van oudste deelnemer

Voor de derde keer op rij exposeert Elisabeth van der Lek (85) op de plek waar zij woont: het Wijnberghofje. Voor de oudste deelnemer aan de Kunstroute is een schilderij 'een landschap van de ziel'. Dat doet zij veelkleurig

en met symboliek. Schilderen is voor haar dé manier om dat wat onbewust verborgen is naar boven te halen. Het is geen zoeken maar vinden. Haar werk hangt in de regentenkamer, in de hal op de begane grond en de eerste verdieping.

Elisabeth voor haar meest recente werk, naar een kindertekening van haar dochter Karin

[advertentie]

De kunst van een beeldschon Brand biertje...

Zo. t/m do.: 16:00- 02:00 • Vr., za. en koopzondagen: 14.00-02.00 uur
Gierstraat 78 • Haarlem • tel.: 023-5324600 • info@tkantoor.nl • www.tkantoor.nl

Clown Droef verlicht Vijfhoek Kunstroute

De clown is verliefd op het leven en laat zich gaan. Met alle gevolgen van dien natuurlijk, want de mislukking is zijn grootste troef.

Op vrijdag 13 mei zal clown Droef rond 19.00 uur de opening van de Vijfhoek Kunstroute in het Proveniershof van harte luister bijzetten.

Moeten is er voor een clown niet bij. Niks moet, alles mag? Nou, niet alles natuurlijk, er zijn grenzen. Dat geldt ook voor clown Droef, die tijdens de opening van het zesde kunstfestival zijn opgewekte steentje bijdraagt. De rode neus wijst altijd recht vooruit, maar in het leven kan een ommetje geen kwaad.

Want ommetjes zijn vaak juist zo leuk. Ook al kom je onderweg soms dagnig in de knoop. Want een ding is niet zomaar een ding, het kan ook best iets anders zijn. Kijk, een lampenkap. Dan gaat er bij Droef een lichtje branden..

Meer weten: www.improfocus.nl

Uitgelicht en ingeplugd (of Muziek uit alle vijfhoeken)

Muziek is bijna vanzelfsprekend de grote samenbrenger tijdens de Vijfhoek Kunstroute. Alle gezelschappen doen belangeloos mee.

HET PROGRAMMA IN DE NIEUWE KERK

• **Vrijdag vanaf 21.00 uur Dekfels.**

• **Zaterdag vanaf 11.00 uur in de Nieuwe Kerk**

Four man on Rye, Jorinde Kuiper en vrienden (zie illustratie), Peter Stam, Bender met Dimitri, Primavera met Fred Leeftang en Fabiana Dammers.

• **Zondag vanaf 11.00 uur**

Peter Stam, Klarinet Choir en Sabine Schutte. Om 14.30 uur Big Band Cabanza, Annabel & Romée en tot slot Boothill'bs.

Bij **café 't Kantoortje** op zondag van 17.00 tot 19.00 uur Rubberneck after-party.

En op diverse straathoeken in de Vijfhoek Nina en Laura Helmos.

Een vrolijk Pasen

Dat merk je goed in ons Essenhofje, dat de zomer de lente al heeft ingehaald! En als ik voor m'n beurt spreek, dus als het aangename zomerweer inmiddels in herfstigheid is omgeslagen, dan komt dat eenvoudig doordat het weer toch altijd nog onvoorspelbaar blijft. Het blijft droog tot augustus, hoorde ik iemand orakelen. Maar zelfs mensen die er voor hebben doorgeleerd, zouden zich aan zo'n voorspelling niet wagen.

Bij ons in het hofje zorgde dat zonnige zomerweer er in elk geval voor dat een ieder weer uit zijn holletje kroop. De huiselijkheid begon zich weer buiten af te spelen, met alle vrolijkheid van dien. En soms kunnen er dan bijzondere initiatieven ontstaan. Dat gebeurde bij ons op paaszaterdag. Eén van de bewoners kwam naar me toe met haar spontaan opgewelde idee. Hoe dacht ik over een gezamenlijke paaslunch buiten in het zonnetje op eerste paasdag. Nu ben ik bijzonder gesteld op mijn ontbijt in eenzaamheid, terwijl ik de krant lees. Nu verschijnt er met Pasen geen krant, dus die barrière was al voor de helft geslecht. Ik kon er niet onderuit, maar ik wilde er ook niet meer onderuit.

Het was kort dag. Als je met z'n allen gaat ontbijten, dan moet het er ook een beetje feestelijk uitzien. Een snelle inventarisering leerde dat er toch hooguit maar acht of negen deelnemers zouden zijn, maar dat mocht onze pret niet drukken. Ook met minder zielen kun je meer vreugd beleven. In klein comité togen we aan het werk. De eerste zorg waren de bij het paasfeest onmisbare eieren. Ik opperde dat we misschien wel twee eitjes zouden lusten. Het werden er vier, maar ze waren niet zo groot. Een ander zorgde voor feestelijk paasbrood, voor jus d'orange, voor koffie en thee, er werden roomboterlammetjes gekocht en de tafel werd zelfs opgesierd door een heus paastafelkleed in voorjaarskleuren, waarbij het lentegeel overwon. Uit verschillende hoeken werd bestek en serviesgoed aangerukte en alles zag er vrolijk en op z'n paasbest uit. Het weer werkte nog steeds mee in de goede richting, het was een zonovergoten ochtend. Dat er uiteindelijk slechts zes deelnemers aan het ontbijt zaten, kon ons feestelijk gevoel niet temperen.

Zo werd bij ons in het hofje dus in een minimum aan tijd een leuk initiatief tot leven gewekt. Het zal het lentegevoel met z'n zomerse temperatuurwaarden wel geweest zijn, dat op deze manier bij ons voor een vrolijk Pasen zorgde. En was het idee wat eerder ontstaan, dan zouden er ongetwijfeld meer gasten aan tafel hebben gezeten. Dus gaan we dat volgend jaar weer doen? Geen idee. Niet moet, niets hoeft en verplichtingen moet je vermijden. Maar ik ben natuurlijk helemaal niet tegen het scheppen van een gezellige nieuwe traditie.

Ko van Leeuwen

Plotselinge bestuurswisseling in het Lutherse hofje

Verschil in zienswijze over woningtoewijzing

Eind december 2010 is het voltallige bestuur van het Lutherse hofje, op dominee Sietse van Kammen na, afgetreden. De nieuwe voorzitter van het regentenbestuur is Lieuwe Zoodsma, directeur van het Noord-Hollands Archief.

Volgens de statuten heeft het hofje een binding met de Lutherse kerk. Toewijzen van huisvesting, jaarlijkse financiële stukken en bestuurssamenstelling staan hierin omschreven, zo ook dat één kerkenraadslid zitting heeft in het bestuur. Het ging fout toen de kerkenraad – het hofje is eigendom van de kerk – de herbenoeming van oud-kerkenraadslid Mienke Nieuwenhuys weigerde. Sipko Plat, die 29 jaar regent was: „Toen ze met de kerkenraad stopte, wilden wij graag met haar verder. Zij vonden haar kritisch.”

Dominee Sietse van Kammen, het enige lid dat is overgebleven van het oude bestuur,

rept over een onoverkomelijk verschil in zienswijze. „De hofjes zijn neergezet met een diaconaal doel. Om mensen die minder kapitaalkrachtig zijn een veilige plek te geven. Daarnaast willen wij dat het hofje qua gedachtegoed dichter bij de kerk komt te staan.

Het bestuur kwam als er een huisje leeg kwam, ook niet langs om te vragen of wij mensen kenden die aan die criteria voldeden. Wij willen weer een sociaal beleid gaan voeren.” Oud-regent Sipko Plat zegt dat diaconale doel altijd te hebben nagestreefd. „Er woont niemand met een kapitaalkrachtig salaris. Natuurlijk wilden wij ook niets minder dan Lutheranen in het hof, maar als er een huisje leeg kwam (15 jaar geleden de laatste) waren er geen geïnteresseerde Lutheranen.”

De onenigheden hebben volgens Van Kammen geen financiële achtergrond. De

Het nieuwe bestuur met v.l.n.r. Sietse van Kammen, Jan Joost Nederkoorn, Lieuwe Zoodsma, Wieke van der Meij, Casper van Boltaringen en Cathelijne Dijkman

financiën voor de renovatie van het dak en de toren van de kerk zijn zo goed als rond. De huurpenningen zullen daar niet voor worden gebruikt. In de statuten staat volgens oud-regent Sipko niets over 'sponsoring' van de kerk in moeilijke tijden.

„We laten het hofje financieel gezond achter. Maar je moet wel geld opzij zetten voor groot onderhoud later.” Aan het eind van april zullen de bewoners van de negen huisjes een uitnodiging hebben ontvangen voor een informatiebijeenkomst met het nieuwe bestuur.

Mijmeringen over het Lutherse Hofje

Een warm voorjaarswindje lokt me naar de Haarlemse binnenstad. Kuierend door de smalle straatjes bereik ik het terrein van de toenmaals Witte Heeren. Een vriendelijk toegangshek met verzoek om respect voor de bewoners brengt me in een hofje met uitbundig bloeiende prunus en een oude pomp. Negen kleine huisjes, nu tot vijf woninkjes geformeerd, vormen deze bescheiden wooneenheid.

Op de witte bank, achter in de Hof neem ik plaats om de ongekende rust in mij op te nemen. Wat? Zo denk ik, moet mensen bewegen zoiets moois in stand te houden? „Liefde” komt in mij op. Met veel liefde is hier geregeerd, beheerd, gezorgd. Een oude grijze houtduif vliegt aan en vindt de witte bank wel een leuke plek om even te rusten. Hij zit hier vaker, merk ik. „Tja”, zegt de duif na enige tijd, „benieuwd hoe het hier verder gaat”. „Hoezo?”, vraag

ik, verbaasd dat ik hem versta. „Het hele bestuur van het hofje is opgestapt. Het ging al jaren goed hier, maar de kerkenraad vindt dat er meer Lutheranen in het bestuur moeten zitten. Ze zijn het niet eens met het beleid van de oude regenten. Regelmatig komt er hier een man de zaken controleren. Die heeft dan allerlei aanmerkingen op gebruik van water voor de tuin, of lastige mensen..

Persoonlijk ben ik bang dat de kerk wat geld nodig heeft. De toren, meneer, daar durf ik zelfs als duif niet meer op, laat

staan de Monumentenwacht, en het dak... ook erg aan vervanging toe. Alles draait om geld in jullie levens. Ik vrees dat het hier niet zo gaat blijven als het was. Enfin, een duivenleven is ook eindig. Tabee!” Hij klapwiek wat met zijn vleugels en gaat zijn weg. Versuft blijf ik achter: Heb ik gedroomd?

Mienke Nieuwenhuys-Smit, regent van 2005 tot 2010.

Bloeiende hof

Vijfhoekers die in mijn dromen verschijnen amazones of begijnen verstilld op de bankjes in de bloeiende hof de vogels zingen Gods wijsheid en lof en boven de gevels de namen in beeld die nu tot het verleden behoren net als de schepen met turf en koren ver weg op het Spaarne in het eenzame licht heeft het verleden de toekomst bepaald heeft de boot met de motor het zeilschip ingehaald.

Martin van den Esschert

[advertentie]

Teylers Hofje

In de bocht van het Spaarne ligt achter een imposante poort het Teylers Hofje (dit werd gesticht krachtens het testament van Pieter Teyler van der Hulst. Het hofje is een ontwerp van architect Loendert Viervant, die ook de Ovale Zaal in het Teylers Museum heeft ontworpen. De lage huisjes staan in contrast tot het monumentale hoofdgebouw. Maar het geheel oogt licht en wijs. De regentenkamer behoort tot de top honderd van mooiste historische interieurs van Nederland. Vanaf 2008 onderhoudt en verhuurt woningcorporatie Elan Wonen het Teylers Hofje. Bel voor meer informatie (020) 515 98 59 of kijk op www.elanwonen.nl.

elan wonen
jeft je de stad

Carla van Maris biedt hofje reliëf aan

Ter gelegenheid van het 400-jarig jubileum van het Hofje Codde en Van Beresteyn biedt bewoonster en kunstenaar Carla van Maris op 19 mei het bestuur en haar medebewoners een reliëf van het wapen van de familie Beresteyn aan: een beer (ofwel jong varken), geketend aan een steen.

Over het verhaal achter het familiewapen en de betekenis ervan, daarover komt in de annalen (voorlopig) niks noemenswaardigs naar boven, vertelt Carla. Zelf heeft ze er wel een verhaal bij. „Nicolaes van Beresteyn met wiens erfenis het hofje in de 17de eeuw is gebouwd, was een artiest en levensgenieter. De Bourgondiër in hem omringd zich uiteraard graag met rijkdom en welvaart. Het varken staat daar symbool voor. De artiest in hem bedacht op basis van zijn achternaam dat een beer wel een 'jong

Foto: Frank Grubben

varken' moest zijn, 'steyn' steen is en voilà het familiewapen is geboren. Door een jong varken aan een ketting vast te leggen, probeerde Nicolaes zijn stukje welvaart door te geven aan mensen voor wie dat niet vanzelfsprekend was."

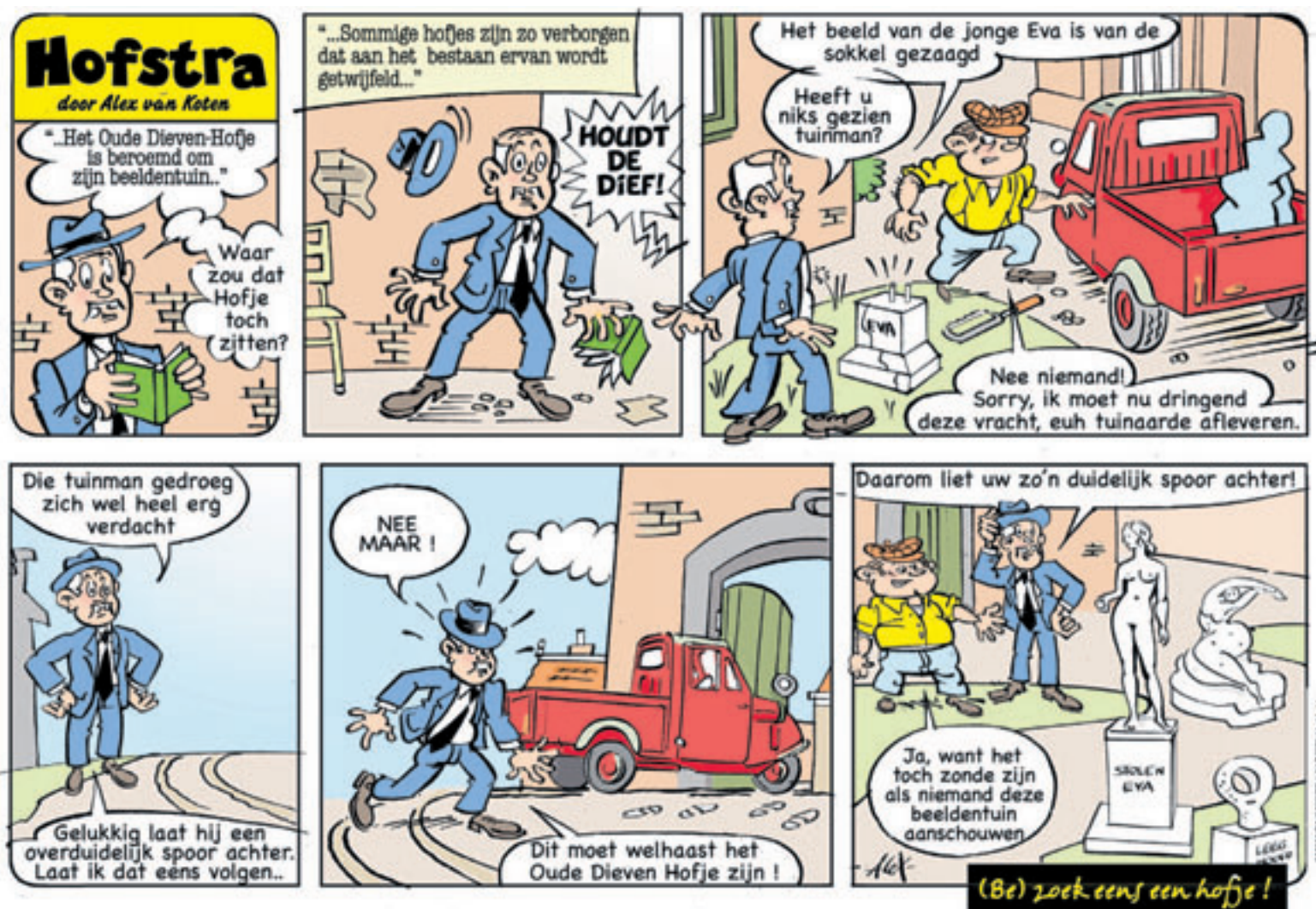
Hofbewoonster opgelicht door schildersvrouw

Waarom geen vrouwelijk klussenbedrijf? dacht mevrouw. K. die op 1 december een woning in het Proveniershof kreeg, dat is toch sympathiek. Het werd allesbehalve een succes.

Een lelijk gepolijste granieten vloer, een met goedkope gevel/metaalverf geschilderd interieur, een lekkende wastafel na inferieur loodgieterswerk rijker en €3700 armer, dat is het resultaat van het laten uitvoeren van de opknappingsklus door allround schildersvrouw R.W. die elke week 2 advertenties in 'De Haarlemmer' heeft staan. Achteraf zijn de signalen er natuurlijk wel geweest: een overhaast begin (omdat een grote klus opeens niet doorging..), een nauwelijks op schrift gestelde offerte, de vraag om de aanbesteding cash te voldoen omdat R.'s rekening 'tijdelijk was geblokkeerd', het na drie dagen overlaten van

de klus aan dochter R. die van het schilderen van het houtwerk en de vloer een rommeltyl maakte én als klap op de vuurpijl het niet teruggeven van de huissleutels na herhaaldelijk aandringen.

Mw. K. heeft inmiddels een onafhankelijk onderzoek door een schadebedrijf laten uitvoeren. Het schilderwerk is onder de maat. De badkamertegels moeten er allemaal weer uit, zo slordig en onvakkundig is het gedaan. Het ondeugdelijke elektra- en loodgieterswerk moet ook opnieuw. Mw. K. is haar geld kwijt en inmiddels op zoek naar een betrouwbaar schildersbedrijf. R.W. schaadt hiermee de reputatie van haar eigen gilde.

Actief ouder worden

Het oorspronkelijke doel van de stichters van hofjes was het verlenen van huisvesting aan minvermogene oudere mensen, meestal alleenstaande vrouwen. Om in hun levensonderhoud te voorzien ontvingen de hofbewoonsters destijds preuven: dit waren basisvoorzieningen om in leven te blijven, zoals brood, boter, turf, aardappelen en een paar stuivers. De toenmalige hofjesbewoonsters genoten noch inkomsten uit werk noch een uitkering. Zij waren afhankelijk van de goedertierenheid van hun regenten.

Het contrast met huidige bewoonsters is evident: de meeste van hen zijn zelfstandige en zelfbewuste vijftigstijglussers met een eigen inkomen, in ieder geval minimaal een AOW- uitkering. De geraniums voor de ramen hebben intussen plaats gemaakt voor een laptop achter de ramen. Het wonen in een hofje dient tegenwoordig eerder een sociaal dan een materieel doel. Het is een woonvorm waarin mensen veilig én prettig oud kunnen worden. Bewoners zijn elkaar tot steun en geven samen vorm aan een leefomgeving, die hun tot voordeel is en waar men lang zelfstandig in kan blijven wonen. Eenzaamheid krijgt er geen kans.

Het bestuur van het Hofje Codde en van Beresteyn richt zich naast huisvesting in hofjes ook op financiële ondersteuning van ouderenprojecten. Nu de materiële nood in de historische betekenis van het woord minder urgent geworden is, heeft het bestuur in haar keuze van projecten de focus verbreed met sociale componenten, zoals eenzaamheid en zingeving. Eenzaamheid gaat veelal gepaard met het ontbreken aan een doel in het leven. Zingeving is een belangrijk middel om het sociale isolement te doorbreken.

Met de toenemende vergrijzing wordt actief ouder worden steeds belangrijker. Het oude gedachtegoed van zorgen voor ouderen zal plaats moeten maken voor nieuw elan in het ouderenbeleid. Die discussie moet gaan over actieve participatie op latere leeftijd, waarbij ouderen niet moeten deelnemen, maar mogen deelnemen aan het werkend leven. Die discussie moet ook gaan over het creëren van kansen en het gebruik maken van talenten. Kleinere projecten komen al van de grond. Een inspirerend voorbeeld is het project van de Nederlandse Vrouwen Raad: 'Uw talent gaat niet met pensioen', een ontdekkingstocht voor vijftigplussers naar hun talenten en kwaliteiten. In een ander project 'Op mijn stoep' ontmoeten jongeren en ouderen uit de zelfde buurt elkaar. Wederzijds begrip en respect voor elkaar is de opbrengst van hun ontmoetingen.

Gelukkig vinden ook vele alleenstaande vijftigstijglussers zelf hun draai. De manier waarop mensen ouder worden is van persoon tot persoon verschillend. Het verschil van gedrag en aanleg van het individu in samenhang met verschillen in leefstijlen betekent dat het niet meer mogelijk is om ouderen over één kam te scheren of om op basis van leeftijd algemene maatregelen te blijven nemen. Leeftijd wordt steeds minder een ijkpunt en de betekenis van het magische getal 65 zal gaan verdwijnen.

Ouderen zijn steeds meer 'gewone' mensen net als alle anderen!

Tiesje Vermeulen-Haanappel
regentes

Het hofje stond bekend als een rustig hofje waar het fijn wonen was. Het dagelijkse leven kabbelde daar voort. De bewoners gingen beleefd en vriendelijk met elkaar om. Niets aan de hand. Tenminste zo leek het. Maar ook hier bedroog de schijn. Achter elke deur woonde wel een vrouw met een verborgen verhaal over verdriet, pijn, gemis, of eenzaamheid.

Op een dag brak er onrust uit. Mevrouw Veenstra hield van katten en mevrouw Pietersen had een hekel aan die dieren. Het gedrag van de kat gaf regelmatig aanleiding tot stekelige opmerkingen. Op een dag pieste de kater in een krolse bui tegen de deurpost van het huisje van mevrouw Pietersen. Toen waren de rapen gaar. Duizend excuses van mevrouw Veenstra hielpen niet en er ontstond zelfs een ordinaire ruzie. Bemiddeling door de binnenmoeder werkte niet en uiteindelijk moesten de regenten er aan te pas komen om een wapenstilstand af te dwingen. Na een paar dagen keerde de rust terug, maar toen begon een nieuw verschijnsel voor onrust te zorgen. Het begon op een zondagmorgen. De bewoners roken een vreemde aangename geur, die het sterkst waarneembaar was bij huisje 6. Op verzoek van een paar bewoners ging de binnenmoeder navraag doen bij de bewoonster mevrouw Van Kesteren, een stille, bescheiden dame. Deze vertelde dat haar huisje inderdaad vervuld was met een aangename geur, maar dat ze niet begreep waar die geur vandaan kwam, en, vertelde ze vrolijk lachend, ze had in lange tijd niet zo heerlijk geslapen. In de weken na die zondag werd vaker een aangename geur geroken, maar waar die vandaan kwam bleef een

raadsel. Het bleken geen gewone geuren, want door die geuren veranderde het leven in het hofje. Zo zaten op een ochtend, tot verbazing van de medebewoners, mevrouw Pietersen en mevrouw Veenstra samen buiten koffie te drinken en gezellig te babbelen. De kat sprong zelfs bij mevrouw Pietersen op schoot en werd, nota bene, door haar geaaid. De geuren waren het gesprek van de dag. Elke bewoner had wel iets te melden over de weldadige uitwerking. Zo vertelde mevrouw Jonker dat dankzij de geur haar

hoofdpijn verdwenen was en mevrouw de Vries meldde enthousiast dat ze veel meer eetlust had. Kortom, iedereen was blij met die wonderlijke geuren, maar waar ze vandaag kwamen, dat werd niet ontdekt. Alle bewoners bezwoeren met hun hand op het hart dat ze er niets van wisten. Een paar nachten werd er wacht gelopen, maar er werd niemand betrapt. De maanden gleden voorbij en de geuren werden steeds minder vaak geroken, maar als er met één van de bewoners

iets minder prettigs aan de hand was, dan verscheen de helende geur weer. Wie de geuren verspreidde bleef onbekend, tot op een dag mevrouw Barendsen van huisje 12 ernstig ziek werd en verzorging nodig had. De binnenmoeder nam die zorg op zich. Bij het zoeken naar een schone doek opende ze een kast en daar trof ze op een plank een rij grote flessen aan en een klein spuitflesje. Op elk flesje zat een etiket geplakt. Vol verbazing las de binnenmoeder de teksten: Aroma tegen verdriet, Aroma tegen eenzaamheid, Aroma tegen jaloezie, Aroma voor eetlust, etc.. De binnenmoeder keek met grote ogen naar de zieke mevrouw Barendsen, die glimlachte en sprak zachtjes: 'Ik heb die aroma's verspreid, ja, ik noem ze liever aroma dan geur. Kom even bij me zitten, dan zal ik je mijn verhaal vertellen.' Toen kreeg de binnenmoeder een wonderlijk verhaal te horen.

'Ik kom uit een oud verbond van aromafeeën. Ik was gestopt met mijn werk, maar door de ruzie in het hof heb ik besloten mijn werk weer op te pakken. Midden in de nacht sloop ik, gekleed in het zwart, door het hofje en spoot de aroma die bij de bewoonster paste door de brievenbus naar binnen. Je kent het resultaat.'

De binnenmoeder knikte: 'Maar wat nu?' 'Ik weet dat ik binnenkort ga sterven, mijn tijd op aarde is op en tegen doodgaan bestaat geen aroma. Ik ben al een tijd op zoek naar een opvolgster. Wil jij het werk van me over nemen?'

De binnenmoeder aarzelde: 'Maar ik weet niet hoe ik die aroma's moet maken?'

'Op de bovenste plank ligt een handboek met recepten. Het is vrij eenvoudig. Wil je het doen? Wil jij de nieuwe aromafee worden?'

De binnenmoeder knikte en zo geschiedde.

De andere bewoners hebben nooit geweten waar de geuren vandaan kwamen. Het bleef aangenaam wonen in het hofje. Welk hofje? Dat mag u zelf gaan onderzoeken.

Tekst: Nico van den Raad
Illustratie: Eric J. Coolen

Lente in de hofjes

• HOFJE VAN STAATS

• LUTHERS HOFJE

• PROVENIERSHOF

Nico van Roden en zijn liefde voor het witte papier

Via Facebook kom ik in contact met Marieke van Roden, en via haar met de dochter van Nico van Roden, Marja Hubbers-van Roden. Zij schreef het onderstaande verhaal.

Nicolaas Gerrit Jacob van Roden (Nico) wordt geboren op 11 januari 1909 te Velsen. Hij krijgt vele talenten mee. Hij leert viool, trompet en walddhoorn spelen, is een tijdje dirigent van een klein orkest, heeft een prachtige zangstem, maakt houten speelgoed en stoffeert meubels. Ieder schroefje, stukje hout of karton kan hij gebruiken. Daar-

naast tekent en schildert hij graag en mooi, hoewel hij hier niet voor opgeleid is. Alles wat wit is en plat, is voor hem geschikt om op te tekenen. Zo tekent hij op de blanco achterkanten van oude magazijnlijsten van de Warmbandwalserij van de (toenmalige) Hoogovens, waar hij als voorman werkt. Met een crisis en een oorlog achter de rug en een gezin met vijf

kinderen voor de boeg, moet er brood op de plank komen en hij kan van schilderen niet zijn beroep maken. Het meeste werk maakt hij voor zijn plezier, voor zichzelf. Af en toe krijgt hij een opdracht, zoals een olieverfschilderij van een sleepboot op zee, voor een vertrekkende kapitein bij de sleepdienst.

Foto's, ansichtkaarten of zo maar een mooi plaatje vormen een inspiratiebron voor zijn geliefde onderwerpen: oude stadsgezichten, landschappen en stillevens. Hij houdt er niet van om mensen af te beelden. In mijn herinnering zit ik samen met hem aan de waterkant van het Noordzeekanaal, als hij een opzet maakt voor een groot stuk "Zicht op de Hoogovens" in olieverf. Later, ouder en kleinbehuisd, maakt hij het meest pentekeningen en kleinere werkjes in aquarel en kleurpotlood.

Wat de hofjes betreft, weet ik dat hij, soms samen met mijn moeder, met de bus van IJmuiden naar Haarlem reisde om de hofjes te bezoeken en te tekenen. De teke-

ning van het Brouwershofje heb ik gekregen. Hij overlijdt op 27 september 1979, in het Velsen waar hij altijd is blijven wonen.

Zijn werken zijn over de familie verspreid en bij vele vrienden en kennissen terechtgekomen. En soms duikt er dan zo maar eentje op: het Hofje van Heythuizen.

Marja Hubbers-van Roden

Het koopje van Hannie Sluiter

Voor slechts 1 euro werd mevrouw Sluiter op een rommelmarkt in Zandvoort eigenaar van een pentekening van het hofje van Heythuizen. De maker is Nicolaas van Roden uit Velsen.

Zelf was Hannie ook een verdienstelijk tekenaar. „Ik heb bij de firma Enschedé van 1948 tot 1954 op de afdeling verificatie gewerkt. Ik liet daar wel eens een tekening zien. Toen vroeg mijn chef of ik een ontwerp voor een bankbiljet wilde maken. Als ik nou een jongen was geweest, dan had die daar misschien nog toekomst mee gehad. Maar voor een vrouw?”

Hannie heeft nog een herinnering aan een hofje. Als meisje zat zij op de Ligthartschool op de Botermarkt. „Mijn vriendinnen en ik belden wel eens aan in het Proveniershuis. Dan vroegen we of we een boodschap konden doen. Soms kregen we een reep chocola, soms niks. Nou doen ze voor mij boodschappen.”

Van bruikleen naar bezit

In de schaduw van meester Frans Hals

'De regentessen van het Sint Elisabeths Gasthuys' van Frans Decker is vrijdag 15 maart officieel door het Elisabeth Thüringfonds geschonken aan het Frans Hals Museum. Qua compositie is dit schilderij waarschijnlijk gebaseerd op het schilderij van Johannes Verspronck. Beide regentenstukken zijn van via bruikleen museaal bezit geworden.'

'De regentessen van het Sint Elisabeths Gasthuys' van Johannes Verspronck

FRANS HALS MUSEUM

'De regentessen van het Sint Elisabeths Gasthuys' van Frans Decker

Voor het opvallende kleurgebruik van Frans Decker is een reden. De dames dragen zomerkleding, die in de 18de eeuw kleurig was. Men volgde de Franse mode.

De regentessen hebben toezicht op de dagelijkse zorg van de zieken, vandaar ook het schilderij 'De barmhartige Samaritaan' van Nicolaas Berchem aan de muur. Dat doet Decker met een beproefd middel, namelijk het opzij geschoven toneelgordijn. De regentessen zijn in vergadering

bijeen en rond de bestuurstafel gegroepeerd volgens de hiërarchie van de functie die zij in het bestuur vervullen. De voorzitter, de tweede van rechts inspecteert het kasboek, dat zij aangereikt heeft gekregen van de binnenmoeder, die rechts achter haar staat. Naast haar zit de penningmeester, die het kasboek van de inkomsten en de uitgaven bijhoudt.

Met dank aan Pieter Biesboer, oud-conservator van het Frans Hals Museum.

'Het Frans Loenenhofje klinkt verrassend goed'

Op één van de eerste lentedagen van 2011 gaf Mariska Pool, harpiste én artistiek directeur van stichting De Vrolijke Noot, in het Frans Loenenhofje een gratis opwarmconcert.

Mariska Pool: „Verrassend dat het zo goed klonk. De muur van de kerk en de tuinmuur zorgden voor een mooie akoestiek.” Reden te meer voor het bestuur om in juni in de hofjestuin een muzikale promotiemiddag op touw te zetten. Mariska Pool legt uit wat de stichting doet. „Met enthousiaste leerlingen en professionele musici komen wij muziek maken samen met ouderen en jongeren die van zorg afhankelijk zijn. Soms geven we een concert, een andere keer kunnen de bewoners van de instellingen actief meedoen met aangepaste instrumenten als bellen en trommels. Overal waar wij komen zien we dat mensen zich ontspannen op het ritme en de klanken van de muziek, zij kruipen uit hun schulp en kletsen met medebewoners die zij anders niet ontmoeten. Soms willen bedrijven in het kader van Maatschappelijk Ondernemen een project met ons doen, dan maken wij met een aangepast programma er met z'n allen een leuke dag van.”

Op zaterdag 2 juli geven de leerlingen

Fotografie © 2011 Bart Landheer

onder leiding van Mariska Pool tussen 16.00 en 18.00 uur een uitvoering.

Meer info?

Kijk op: www.stichtingdevrolijkenoot.nl

Vijfde Verhalenfestival in zes hofjes

Voor de vijfde keer organiseert Stichting Vertelkunst Haarlem het Verhalenfestival Kennemerland.

Op 28 mei treden van 13.00 tot 16.00 uur in zes hofjes 17 vertellers en 17 muzikanten op. Deelnemende hofjes zijn Frans Loenenhofje, Hofje van Bakenes, Hofje Joh. Enschedé, Hofje van Noblet, het Wijnbergshofje en het Zuiderhofje. Van 20.30 tot 22.30 uur wordt het festival afgesloten in de Ruïne van Brederode. Er kan in elk hofje begonnen

worden en op de dag zelf liggen folders met route klaar. Een vrijwillige bijdrage wordt op prijs gesteld.

Koorbiënnale in hofjes

De ideale plek voor een verhalen- of een koorfestival: een Haarlems hofje. Welke hofjes op zaterdag 2 en zondag 3 juli de poorten zullen hebben open staan is nu nog niet bekend. Wel dat er gratis openluchtconcerten zullen plaatsvinden met medewerking van koren en ensembles uit de regio Kennemerland.

Op www.koorbiennale.nl kunt u t.z.t. informatie hierover vinden.

[advertentie]

Muijs Sinds 1887
KANTOOR & KADO

... al meer dan 120 jaar een begrip in Haarlem en omstreken. Met een breed assortiment artikelen voor kantoor, school en thuis.

Blue Square tassen
reistas, en cross-over.
Leverbaar in diverse kleuren.

Blue Square reistas
Leverbaar in diverse kleuren.

Documententas van Giorgio Fedon

Geopend op maandag t/m vrijdag van 9.00 - 18.00 uur en zaterdag van 10.00 - 17.00 uur

U kunt ons vinden op:
Gedempte Oude Gracht 108, Haarlem
Tel: 023 5315513, Fax: 023 5328425,
info@muyskantoor.nl

Tekenend!

Ingrid Joustra vraagt zich af:
Waar ik nou in een torenje of toch in een portaal???

Ingrid Joustra woont sinds kort in het Remonstrants Hofje, haar ervaringen gaat ze al tekenend met ons delen.

[advertentie]

C. den Hollander b.v.
Onderhoudscombinatie
Haarlem (023) 5356812

SCHALKWIJKERSTRAAT 29 - 2033 JC - FAX: (023) 5352800

Zicht op de gevelsteen

Ergens in het museumkwartier hangt 'De Son', een gevelsteen uit 1681. Waar o waar hangt dit fraaie zonnetje aan huis?

Niet zeker of de steeg naast het huis vernoemd is naar het huis, wel dat de zon het meest gebruikte symbool in alle culturen is. Deze voorstelling is overgenomen van het Germaanse Wodanwiel. Ook symboliseert de zon Christus als licht van de wereld. De prijsvraag is een samenwerking tussen de Haarlemse Hofjeskrant en de stichting Geveltekens Vereniging Haarlem. Mail uw oplossing o.v.v. 'prijsvraag' naar info@haarlemse-hofjeskrant.nl en win een waardebon van € 15.

Oplossing HHK 12: De vergulde brasem hangt boven de winkel van Prénatal in de Barteljorisstraat. De waardebon gaat naar Peter en Loes Kramer.

Hofje in de Keukenhof?

Twee maanden per jaar een lust voor het oog: de Keukenhof. Zou natuurlijk prachtig zijn als de Haarlemse hofjes vertegenwoordigd zijn.

De Haarlemse Hofjeskrant heeft bij de Keukenhof het voorstel neergelegd om mee te werken met de opzet van een hofjestuin. Die tuin zou dan omringd moeten worden door een hofjesfaçade. Een pomp en een poort zouden natuurlijk ook niet mogen ontbreken.

Wie kent het verhaal van 'De Stoomboot'?

De Stichting Geveltekens Vereniging Haarlem heeft de steen die hangt in de Raakspoort 'de Stoomboot' genoemd. „Hij zat in de oude HBS-A, maar waarom en wie de steen heeft ontworpen, dat weten we niet.

Foto: Jos Fielmich

Informatie hierover is zeer welkom”, zegt Martin Busker, voorzitter van de stichting. Weet u meer? Meld u bij geveltekens@haarlem.nl

Haarlemse Hofjeskrant GRATIS meenemen!

In Haarlem is de krant gratis af te halen bij de supermarkten van DEKA en PLUS, de VVV-Verwulft, op het stadhuis, in de musea, het Noord-Hollands archief, bij drogisterij Van der Pigge, Muys Kantoor & Kado, HEMA-fotoshop en de bibliotheken in Centrum, Schalkwijk, Oost en Noord. In Heemstede bij PRIMERA De Pijp, boekhandel Blokker en de bibliotheek. In Bloemendaal bij de bibliotheek en boekhandel Bloemendaal en in Overveen bij PRIMERA Postkantoor. Verder in diverse zorgcentra: het Reinaldahuis, De Blinkert, De Boerhaavekliniek, Schalkweide, Schoterhof, Nieuw-Delftweide en Sint Jacob in den Hout.

Reacties: info@haarlemse-hofjeskrant.nl
Website: www.haarlemse-hofjeskrant.nl

De Haarlemse Hofjeskrant kwam mede tot stand dankzij financiële steun van het bestuur van de hofjes Codde & Van Beresteyn en In den Groenen Tuyn.

Oplage: 10.000
Tekst en foto's: Willem Brand
Vormgeving: Kees Reniers